

KÉPZŐMŰVÉSZET

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS A SZEGEDI IPARI VÁSÁRON. Az ipari vásárral egybekötve nyílt meg a szegedi képzőművészek alkalmi kiállítása: nem a múzeumban mint eddig, de mégis olyan helyiségben, mely világitási viszonyainál fogva képek kiállítására eléggé megfelelő. Néhány szegedi iparos ajánlékozása folytán a művészek most parovánokhoz jutottak, s bár ezáltal még nem oldódott meg az önálló kiállító helyiség régóta vajúdo kérdése, de az első lépést jelentő a cél felé, mert a parovánokkal sikerült függetleníteni magukat a múzeumtól. Maga a kiállító helyiség alkalmas volt arra is, hogy a rendezés hangulatos miliőt tudjon teremteni. A képzőművészek igyekeztek jó munkákkal szerepelni. Sokan közülük újabb művek hiányában régebbi dolgait alkalmazzák ki. Ennek egyik oka bizonyára az, hogy az utóbbi éleztendőben túlgyorsan követték egymást a kiállítások, s egyesek termékenységére nem tudott ezzel lépést tartani.

A kiállítás egyébként a szokott színvonalon mozog a szokott mondani-valókkal, de ezt jólesik élvezni az új milióban is.

Vinkler László az arcképfestés egy érdekes problémáját veti fel, midőn ugyanazt a női arcot egy képen több nézetből ábrázolja és mindegyiken más és más pszichikai állapotot éreztet. A lélekelemzésnek ez a különleges módja magában véve is izgalmas. Ezek az állarc módjára kivágott arcok fúrtszerűen vannak összefűzve, s az egészet elszórtan körtefavirágok veszik körül. Mindezt valami lehelletszerűen finom, anyagtalán pikturán keresztül jelenik meg s a néző egyformán megérzi benne a látomást és a szimbólumot. Egy másik képe a „Mütermi jelenet“ a friss impresszió pompás lerögzítése, melyen az emberi alakok arcképszerű karakterisztikuma jól felismerhető. Erdélyi Mihály stílusérzékkel festett mesehangulatai kedvesek és finomak. Mellette Gábor Jenő „Mekülés“ című képe vonja magára a fi-

gyelmet mozgalmasságával, sáppadt, kísérteties színével és kompozíciójának érdekességével; fametszetei erőteljesek, telve élelenséggel és grafikai érzéssel. Dinnyés Ferenc pompásan izzó és vibráló impresszionista képei közül az „Erdélyi részlet“ az atmoszféra-ábrázolás remek példája. Kopasz Márta már más kiállításról ismert friss, színes temperái ebben a környezetben is tartják értékeiket. Vlasics Károly reális érzékkel festi utcarészleteit, melyek frissességükben, ihatólos tónusaikkal erőt és finomságot fejeznek ki. Újabb képei stílusosabbak és meglátásukban igazabbak, mint a régebbiek. Tápai Lajos sok festői érzéssel festette meg hazatérő paraszt házaspárját. Sz. Aino Hakulinen akvarelljei most is az ezüstszürkék hideg poézisét adják. Parobek Alajos „parasztleányai“ barokkos lendületű kompozíció. Dinnyés Jenő arcképei rajzbeli fejlődést és izmosodó formálódást mutatnak.

A szobrok a jelen kiállításon nagyobb számmal szerepelnek, mint eddig. Kár, hogy a legtöbb szobor felvilágítást kap és így sok plasztikai szépség elcsikkad rajtuk. Több, életnagyságnál nagyobb-méretű szobrot hozott Tápai Antal, de kisebb szobraiban (Vergődés 1 és 2), melyekben lelkiállapotot és feszültséget fejez ki, többet tud mondani. N. Kovács Mária majolikáiban finom, spiritualisztikus és gazdag képzelőereje mellett is fegyelmezetten stílusos. „Alföldi leány“ című aktján nagy kifejezőkészséggel jeleníti meg a bővérű, erős fizikumú parasztleányt; erőteljes formáit finoman elemzett gazdag plasztikával adja vissza. A mozdulat megkomponálása, tömegeinek néhány kifejező vonallal való rendezettsége tökéletes művészi hatást ad. Arányai monumentálisok és nagyméretben kívánkoznak. „Alföldi anya“ című majolikája életszerű karakter figura. Egyéb, itt kiállított plasztikai művei is előkelő szobrászi kultúrára vallanak, s méltón utalnak az eddig elért nagy hazai és külföldi sikereire. Vigh Ferenc két művében a tömegek összha-

tására épített, klasszikus kiegyensúlyozottságra törekvő művészete a részletekben is jól iparkodik a márvány tömbszerűségéhez és felületi finomságaihoz. Mindkettő vonalaiban és tömegeiben szépen felépített kompozíció. Dinnyés Éva friss impresszionista technikával mintázott férfiszobra életteljes ábrázolás. Baranyai Károly stereometrikusan leegyszerűsített színezett gipszszobrocskái érdekes plasztikai megoldások.

Ezen a vásáron a művészettől elkülönülve megjelent a „műkereskedelem“ is, a kirakatokból unalomig ismert gicsceivel. Ezt a művészetre destruáló, a közönlésre erősen rontóhatású „iparágat“, melynek semmi kimutatható haszna nincs és kizárólag csak néhány

ember gazdagodását szolgálja, még a demokrácia kultúrpolitikája sem tudta eddig megszüntetni. Teljesen érthetetlen, hogy a vásár rendezősége helyet ad hasznos iparágak kiállításán olyan vállalkozásnak, amely, akárhogyan is tekintjük a dolgot, mégis csak a vásárló közönség képzőművészeti járatlanságából és fejletlen izléséből húzza a hasznot. Vagy természetes állapot az, hogy a komoly művésznek nyomorognia kell egész életén át, míg az ilyen vállalkozások hihetetlen haszon mellett dolgoznak? Olyan kérdés ez, melyet demokráciánknak előbb-utóbb gyökeresen rendeznie kell.

Dorogi Imre.